

20/1/03

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
AMBTENARENZAKEN EN SPORT,**

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 1999 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering;

Gelet op het ministerieel besluit van 21 december 2001 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 05 december 2002,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976, gewijzigd bij decreten van 22 februari 1995 en 8 december 1998:

Wegens de historische waarde:

- als monument:

De onder- en bovengrondse relictten van het voormalig Kartuizerklooster Onze-Lieve-vrouw-Kapelle, gelegen te

Herne (Herne), Kapellestraat(HN) 74; Oud-Klooster(HN) 1-2;

bekend ten kadaster:

Herne, 1e afdeling, sectie I, perceelnummers 25E, 25G, 31F, 31G, 32D, 32E, 33B, 36B, 38C, 38D, 41D, 42D, 43A, 43B, 51E, 59K, 59L, 59M, 59N, 59P, 59R, 59S, 59V, 59W, 59X, 74G, 78E, 88G(DEEL).

Wegens de historische waarde:

- als dorpsgezicht:

De site van het voormalig Kartuizerklooster Onze-Lieve-Vrouw-Kapelle, gelegen te

Herne (Herne), Aerebeekstraat(HN) ; Kapellestraat(HN) ; Oud-Klooster(HN) ; bekend ten kadaster:

Herne, 1e afdeling, sectie I, perceelnummers 20G, 20H, 20L, 20M, 21C, 23C, 24P, 24R, 24S, 24T, 24V, 45E, 78F, 81F, 81K, 83D, 84F, 88G(DEEL), 90C, 91, 92, 93, 94, 95A, 96A, 97, 98A, 98B, 98D, 98G, 98H.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het uitzonderlijke karakter van volgende intrinsieke waarde gemotiveerd:

Historische waarde van de onder- en bovengrondse relictten van het voormalig kartuizerklooster Onze-Lieve-Vrouw-Kapelle: oudste kartuizerstichting (1314-1783) in België, in 1314 gesticht door Walter II, heer van Edingen, op een boogscheut van de parochiekerk van Herne, ter plaatse van een vermoedelijk 9de eeuwse hofkerkje, opgedragen aan O.-L.-Vrouw en drukbezocht bedevaartsoord. Geënt op een primitieve hofkern ontwikkelde het kartuizerklooster van Herne een enigszins afwijkende typologie, waarvan sinds de opheffing in 1783 nog substantiële overblijfselen binnen een vrijwel intacte omschrijving bleven bewaard.

- het 1716 gedateerd poortgebouw met klein gastenkwartier (camera mulierum) met poortdoorgang bekroond door een beeldnis met de H. Bruno en aansluitende restanten van de kloosterommuring als meest representatieve en in- en uitwendig gaaf bewaarde component van de kloostersite in de vorm van een tweelaags en zeven traveeën tellend, ondiep breedhuis in zgn. traditionele bak- en zandsteenstijl met overkragend, op fraaie daklijstbalkjes rustend zadeldak, gekenmerkt door een laatbarokke detaillering terwijl ondermeer de ontlastingsbogen met alternerend gebruik van baksteen en blauwe hardsteen wijzen op een Henegouwse beïnvloeding.
- de 1705 gedateerde langsschuur (35 x 12 m.), opgetrokken in baksteen met verwerking van blauwe hardsteen en zandige kalksteen en voorzien van een rondboogpoort, kleine muuropeningen met negblokomlijsting en houten diefijzers en van een indrukwekkende kapconstructie van acht spanten en waarbij de atypische inplanting temidden van de kloostergebouwen verband houdt met de historische evolutie van hofkerk naar kartuizerklooster. Dit wordt bevestigd door de ca. 1,6 m. dikke noordwand in schistblokken en zandige kalksteen voorzien van druiplijsten en een groot rondvenster – de zuidwand van de minstens tot het begin van de 13de eeuw opklimmende O.-L.-Vrouwkapel waartegen de “horreum antiquum” werd aangebouwd.
- de in een 19de eeuwse hoevecomplex geïncorporeerde ruime, overwelfde kelders als substantieel relict van de keuken en de woning van de procurator in het “klein klooster”.
- de tot rijwoningen verbouwde monnikencellen en aangrenzende kloostergang als sprekend relict en waarvan diverse bouwsporen verwijzen naar de oostvleugel van het “groot klooster”.
- de inwendig aangepaste brouwerij, in haar huidige vorm een eenlaags, rechthoekig volume opgetrokken in baksteen met gebruik van zandige kalksteen voor plint, hoekkettingen, kroonlijst en rechthoekige en rondboogopeningen waarvan de inplanting, parallel met de voormalige visvijvers refereert aan de bedrijfszone op de zuidgrens van de kloostersite.
- de ondergrondse relictten van de kloosterkerk met bijhorende begravingen en de aanpalende kloostergebouwen omwille van de vrij goede bewaringstoestand van de archeologische sporen, de garantie voor blijvende conservatie en het potentieel als bodemarchief voor toekomstig onderzoek.

Historische waarde van de site van het voormalig kartuizerklooster: als een door straten en Aerebeek duidelijk omlijnd gebied dat de historische kern vormt van het kartuizerklooster, ontsloten door een oost-west georiënteerde hoofdas die grotendeels samenvalt met de Oud

Kloosterstraat en bestaande uit weiland, akkers en de grotendeels gedempte visvijvers, afgetakt van de Aerebeek.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel, 20 januari 2003

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid,

Paul VAN GREMBERGEN